

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดหมายปลายทาง และทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ดังนั้นคุณภาพทางการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร

ในปี พ.ศ. 2510 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้กรมวิชาการโดยความร่วมมือของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจัดสัมมนาหลักสูตรภาษาอังกฤษขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการสัมมนา 3 ประการดังนี้

1. เพื่อพิจารณาหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนต้นตามข้อเท็จจริงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรและอุปกรณ์การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503
3. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย โดยมีมุ่งหมายปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ผลสรุปจากการสัมมนาครั้งนี้ ประเทศไทยจึงยังคงจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาต่อไป โดยรัฐบาลอนุญาตให้โรงเรียนเอกชนเฉพาะที่ขอมาจัดสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนต้น ส่วนโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จัดสอนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ประนอม สุรัสวดี, 2534) ในปัจจุบันนี้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดวิชาภาษาอังกฤษให้เป็นกิจกรรมหนึ่งในจำนวน 3 กิจกรรมของกลุ่มประสบการณ์พิเศษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว

ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ (2) กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต และ (3) กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 ได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ โดยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกกิจกรรมที่ตนสนใจ และสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ส่วนในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนอาจเลือกกิจกรรมเดียวหรือมากกว่าหนึ่งกิจกรรมก็ได้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดอัตราเวลาเรียนไว้ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี (กรมวิชาการ, 2533) อย่างไรก็ตามแนวโน้มที่โรงเรียนจะสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษมีโอกาสมากกว่าการเลือกวิชาอาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพราะในปัจจุบันภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกใช้ในการติดต่อสื่อสาร ได้กลายเป็นภาษาที่คนไทยให้ความสนใจมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากที่สามารถดึงดูดความสนใจให้ชาวต่างประเทศมาท่องเที่ยวในประเทศไทยและทำรายได้กับประเทศอย่างมากมาทุกปี ตลอดจนลักษณะทางภูมิประเทศที่อยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศไทยเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างประเทศที่จะมาทำธุรกิจมากขึ้น การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมใหม่จึงเกิดขึ้น ทำให้ความต้องการแรงงานที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษมีจำนวนมากขึ้นจนอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษจะเป็นผู้ได้เปรียบในด้านการประกอบอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษ หนทางประกอบอาชีพของผู้รู้ภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นคนไทยในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มนิยมเรียนภาษาอังกฤษ เพราะนำไปเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพกันมากขึ้น (แรมสมร อยู่สถาพร, 2535)

สำหรับโรงเรียนคาทอลิกนั้น ได้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2428 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยบาทหลวงกล่อมเบต์ได้ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญขึ้น และต่อมาได้เชิญคณะภราดาเซนต์คาเบรียล ซึ่งเป็นคณะนักบวชจากต่างประเทศเข้ามาจัดการเรียนการสอนในปี พ.ศ. 2444 โดยได้เริ่มจัด

ให้มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษขึ้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และต่อมาได้ขยายกิจการมาก่อตั้งโรงเรียนเซนต์คาเบรียลขึ้น โดยในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกันนั้นได้มีนักบวชคณะอื่น ๆ เข้ามาในประเทศไทย เช่น ในปี พ.ศ.2441 คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตส์ ได้ก่อตั้งโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ต่อมาได้ขยายกิจการออกเป็นโรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ โรงเรียนเซนต์คาทอลิกคอนเวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนเวนต์ เป็นต้น

ในปี พ.ศ.2467 คณะภคินีอูร์ซูลิน ได้เข้ามาดำเนินการก่อตั้งโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยขึ้นเป็นแห่งแรก ต่อมาได้มีคณะนักบวชชาวเลเซียนเข้ามาในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2470 โดยได้ก่อตั้งโรงเรียนอาชีวะคอนบอสโก และโรงเรียนเซนต์ดอมินิกขึ้น หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2495 คณะภคินีคณะธิดาพระราชินีมาเรียผู้นิรมล ซึ่งเป็นภคินีคณะพื้นเมืองได้ก่อตั้งโรงเรียนพระแม่มาวี พร้อม ๆ กับคณะภราดาลาซาล ซึ่งเป็นคณะนักบวชจากต่างประเทศได้ก่อตั้งโรงเรียนลาซาลขึ้นเป็นแห่งแรกด้วยเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนคาทอลิกนั้นส่วนใหญ่มีคณะนักบวชจากต่างประเทศเป็นผู้วางรากฐานในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในกรุงเทพมหานคร และขยายสาขาออกไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ นับได้ว่าโรงเรียนคาทอลิกประสบความสำเร็จในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมากที่สุดเท่าที่ สอวทศ (2528) ได้กล่าวถึงความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานครไว้ว่า

... ผู้ปกครองต้องการให้บุตรธิดาเรียนในโรงเรียนที่จัดสอนภาษาอังกฤษก่อนโรงเรียนอื่น เช่น เปิดสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจเป็นเพราะค่านิยมหรือความเชื่อเดิมว่าการเรียนภาษาเก่งจะได้เปรียบคนอื่น ๆ เมื่อจะเรียนต่อในชั้นสูง หรือออกไปประกอบอาชีพ ...

โรงเรียนคาทอลิกเคยมีชื่อเสียงในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษมาก่อน เนื่องจากในยุคแรก ๆ ของโรงเรียนคาทอลิกนั้นผู้ดำเนินการและผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศ ผู้ปกครองจึงให้ความนิยมโรงเรียนคาทอลิกเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับบรรณานุกรม รุทขมธูร์ (2526) ที่กล่าวว่า

... โรงเรียนในเครือคริสตศาสนาได้รับความนิยมจากประชาชนในการ
ส่งบุตรธิดาเข้าศึกษาเล่าเรียนในอัตราสูง โดยในแต่ละปีจะมีการสมัครแข่งขัน
เข้าเรียนและจองที่เรียน ตลอดจนกวาดวิชาเพื่อสอบเข้าเรียนในโรงเรียน
ประเภทนี้ ทั้ง ๆ ที่ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงอยู่ในอัตราสูงกว่าโรงเรียนประเภท
อื่น ๆ โดยทั่วไป ...

จากการสำรวจของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยปรากฏว่าโรงเรียน
ที่เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น
57 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนของคณะมิสซังที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงโบสถ์ โดยมี
บาทหลวงหรือผู้แทนดูแล โรงเรียนของคณะนักบวช และโรงเรียนที่ก่อตั้งโดยมรอาวาสที่นับถือ
ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จากความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก
ในประเทศไทยจะเห็นได้ว่า โรงเรียนของคณะนักบวชต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการจัดการ
ศึกษามากกว่าโรงเรียนคาทอลิกอื่น ๆ ดังคำบรรยายของ ดร. รุ่ง แก้วแดง (2532) ใน
การประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2532 ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
ครั้งที่ 19 ที่ว่า

... สภาการศึกษาคาทอลิกนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ค่อนข้างมาก แต่ถ้า
ไม่มองวิเคราะห์ห้อย่างลึกซึ้งหลายคนจะคิดว่าเท่าเทียมกัน แต่จริง ๆ แล้ว
ไม่ว่าคณะของซิสเตอร์ก็ดี คณะของภราดาที่ดี สามารถจัดการศึกษาได้ดีกว่า
...

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา
หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการ
โดยคณะนักบวชต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรวิชา
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อนำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงการ
พัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในด้านต่าง ๆ
 - 2.1 การจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
 - 2.1.1 การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร
 - 2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - 2.1.3 การกำหนดจุดประสงค์
 - 2.1.4 การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
 - 2.1.5 การกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - 2.2 การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
 - 2.2.1 การเตรียมบุคลากร
 - 2.2.2 การจัดตารางสอน
 - 2.2.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 2.2.4 การจัดสถานที่
 - 2.2.5 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.2.6 การจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตร

2.2.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.2.8 การจัดสอนซ่อมเสริม

2.2.9 การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร

2.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง การจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

สภาการศึกษาคาทอลิก หมายถึง องค์กรทางการศึกษาที่เป็นการรวมกลุ่มโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยเข้าด้วยกันในรูปแบบของสมาคมการศึกษาเอกชน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่ก่อตั้งและดำเนินการโดยคณะนักบวชชายหรือคณะนักบวชหญิงในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร

ครูวิชาการ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินงานโดยคณะนักบวช สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินการโดยคณะนักบวช สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ผลของการวิจัยนี้จะสามารถทราบแนวทางในการจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ใน

โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นอันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ดีในโรงเรียนคาทอลิกต่อไปในอนาคต

การนำเสนอผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลำดับขั้นตอนของการเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึง การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายเป็นรายการอ้างอิงและภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย